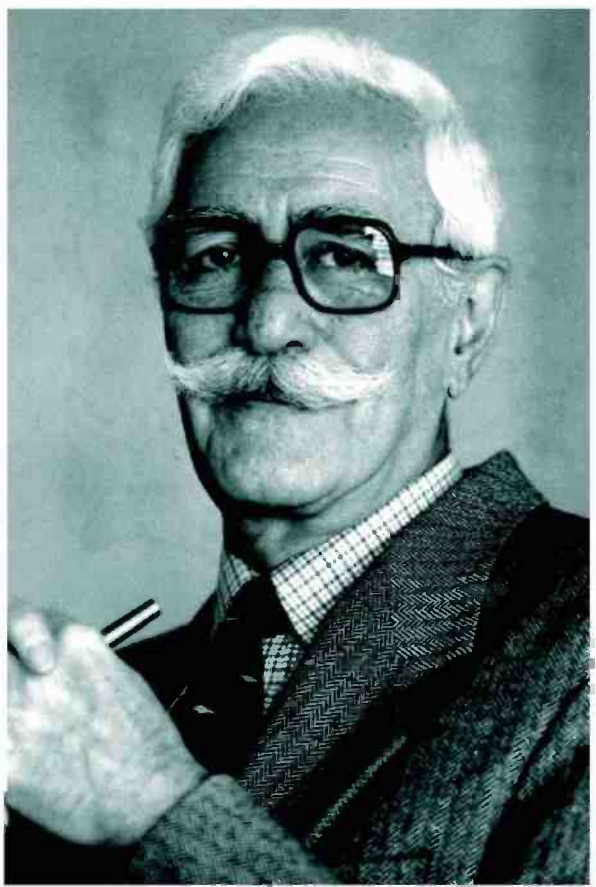

20.86x25.33	1	עמוד 46	מקור ראשון - מוצש	30/11/2012	34661443-1
חרגול הוצאה לאו - 70106					

משרתם של שני איראנים

"דודי נפוליאון" מתאר אהבה בלתי אפשרית המנסה להתקיים בצל סכסוך בין שני גיסיים בני האצולה האיראנית שלפני המהפכה. השפה עשירה, העלילה מעניינת, אבל אפשר היה להעמיק קצת יותר אילון גולדשטיין

דודי נפוליאון	איראג' פֶּזְשֶׁכְּזָאד	מפרסית: אורלי נוי	חרגול	522 עמ'
---------------	------------------------	-------------------	-------	---------

משרטט את הרקע לעליית האייתולות לשלטון. איראג' פזשכזאד

חסר שם, המתגנב לכל ישיבות המשפחה הסוערות, ההתייעצויות הסודיות והמסיבות החגיגיות של אצולת הדמה באיראן באמצע המאה הקודמת. כל זאת כדי לנווט את האירועים כך שאהובתו תינשא לו לבסוף. בתוך, מלבד הרוד ההוזה לאור יום, נמצאים גם משרתו הנאמן והפטפטן של הרוד, קרוב משפחה הולל ופתיין ועוד שלל דמויות צבעוניות הממלאות את תפקידן בחן רב. העלילה, המתרחשת ברובה במתחם המגורים המשפחתי, מתארת בצורה פשוטה, בהירה ואנושית את האינטרסים המובנהים של כל דמות ודמות, כאשר בכל עמוד נחשפת תחבולה ישנה ואחרת נרקמת תחתיה, מישוהו אחד מתפייס והאחר מתחיל מריבה חדשה.

משרתים ואדונים

לא קשה להבחין כי הסיפור מורכב משני רבדים. ברובד הראשון מתאר פזשכזאד את

התככים הפנימיים במשפחה ואת ייסוריו של הרומנטיקן הצעיר, תוך שיקוף יפהפה של התרבות האיראנית ודיוק לשוני שהתרגום המשובח מצליח להעביר. ברובד השני, אי אפשר שלא לשים לב לביקורת הסאטירית הגלויה על הריבוד החברתי של איראן בתקופה שלפני המהפכה האיסלאמית, ובלעג של הסופר לתרבות מעמדות הנשענת על נישואים תועלתניים או על בגידות חסרות מזל ועתירות השלכות עתידיות. נדמה שהסופר, על אף השתייכותו לחוגי האופוזיציה האיראנית, מתאר את הקרקע שעליה צמחה המהפכה האיסלאמית ובתוך כך, במובלע, נותן לנו סיבה להבין מדוע קמו המשרתים על אדוניהם.

טהרן, קיץ 1941. נער צעיר ממשפחת אצולה זוטרה מתאהב בבת דודתו המיועדת לאחר. הבעיה: הנערה היא בתו של משוגע לא קטן, טיפוס הזוי ומעורר רחמים, שכל חייו הם אגדות וברדיות על ניצחונותיו הצבאיים, וגיבורו ההיסטורי הוא נפוליאון בונפרטה. הבעיה הגדולה יותר היא שאביו ודודו של הנער מסוכסכים. הסיפור מובא מנקודת מבטו של אותו נער

כמו בסרט בוליוודי אמין ומדויק ככל שיהיה, הספר אינו עונה על הציפיות הנוצרות מהיותו מוגדר כ"אחד מסמלי התרבות האיראנית המודרנית". העלילה, על אף היותה מצחיקה, אינה מורכבת יתר על המידה (למרות אורכה), ומוכירה עלילה של סרטי בוליווד בכך שהיא מתאמצת להתפתל רק כדי לשמור על הצופה באולם הקולנוע. הדמויות, למרות היותן משוחקות היטב וצבעוניות למדי, שטוחות ולא מפתיעות, וכל אחד במשפחה תופס את מקומו בתסריט – ההוזה, ההולל, הפתיינית – עד כדי כך שניתן כבר לצפות מה כל אחד יגיד בתורו לפי הנחיות הבמאי. בשורה התחתונה, הספר אינו עמוק. הוא משעשע, אך לא יותר מזה. הסופר אינו צולל לרבדים סמויים יותר של העלילה או לנבכי נפשן של הדמויות, ולמעט גיחות לתחושותיו של הנער המספר הוא נשאר לפני הקלעים, עירום ממסורין, במקום שבו הזרקורים מוארים תמיד והקורא יכול לראות את ההצגה ללא כל מאמץ מיוחד. אם תרצו, קריאת הספר דומה לצפייה בסיטקום פרסי ישן: חייגנית, מסוגנת ומעשירה מבחינה תרבותית, אבל לא כזו שמחזיקה אותך ער.

איראג' פֶּזְשֶׁכְּזָאד

פזשכזאד נולד בטהרן בשנת 1928. הוא התחנך באיראן ובצרפת, שם קיבל תואר במשפטים. שימש כשופט בבית המשפט האיראני במשך חמש שנים, קודם הצטרפותו לשירות החוץ האיראני, שם שירת כדיפלומט עד המהפכה האיראנית בשנת 1979. לאחר המהפכה עזב את שירות החוץ ועבר להתגורר בצרפת, שם חבר לתנועה הלאומית של ההתנגדות האיראנית. הוא החל לעסוק בכתיבה בשנות ה-50 המוקדמות ושלה ידו בתרגום, כתיבת סיפורים קצרים, מחזות, מאמרים ורומנים.